PORUCHY POZORNOSTI
A
AKTIVITY

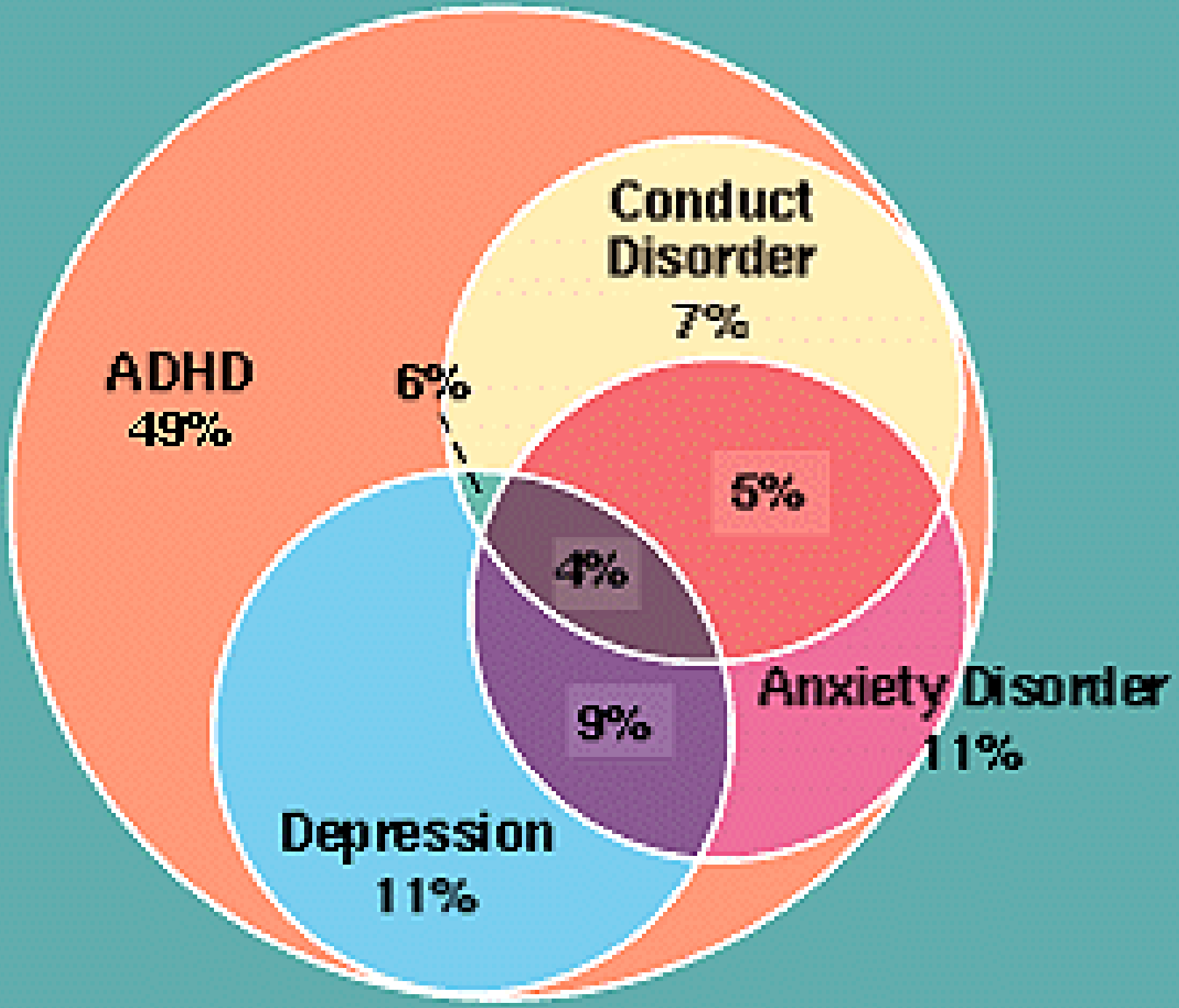
ADHD
49%
Conduct
Disorder
7%
6%
5%
4%
9%
Anxiety Disorder
11%
Depression
11%

- Hyperaktivita
- Impulzivita
- syndrom LDE (lehká dětská encefalopatie)
- LMD (lehká mozková dysfunkce)
- Hyperkinetická porucha

- Hyperkinetická porucha chování
- Porucha aktivity a pozornosti ADHD (Attention Deficit Hyperactivity Disorder)
- Porucha pozornosti ADD (Attention Deficit Disorder)

TERMINOLOGIE:

- V 50. letech se setkáváme s pojmem LDE – ve smyslu lehčího časného poškození

- Později přichází pojem LMD charakterizovaný:

- zvláštními a omezenými zájmy,
- ulpívavostí,
- nezájmem o kolektivní hry,
- obtížným chápáním pravidel,
- omezenou, nebo žádnou schopností symbolické hry, konstrukční a jednoduchá napodobivá hra,
- obtížemi v rozlišování reality a fantazie, či

- MMD, přičemž tento název poukazuje na biologický základ obtíží.

Termín LMD byl jako příliš široký postupně nahrazen užšími pojmy, popisujícími projevy poruchy:

ADHD – porucha pozornosti s hyperaktivitou

ADD – porucha pozornosti

VKP – vývojová koordinační porucha

Specifické poruchy učení

Od 80. let se ve Skandinávských zemích a Austrálii nově objevuje termín DAMP

Deficits in Attention, Motoric Control and Perceptual Abilities, který je širší než pojmy ADHD a ADD, ale ne tolik široký jako pojem LMD.

Tento pojem zahrnuje problémy v:

- pozornosti,
- obtíže v pohybové koordinaci,
- problémy v percepci,
- obtíže v porozumění a rytmu řeči,
- v porozumění slyšeného,

přičemž všechny problémy se mohou vzájemně kombinovat, nebo se některý z nich nemusí projevit vůbec.

Příčiny vzniku poruch pozornosti a aktivity jsou mnohočetné:

- prenatální a perinatální vlivy
- organické postižení CNS
- genetické faktory
- vlivy prostředí

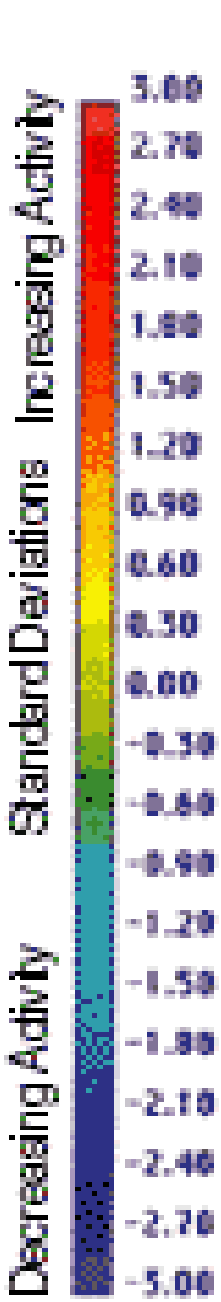

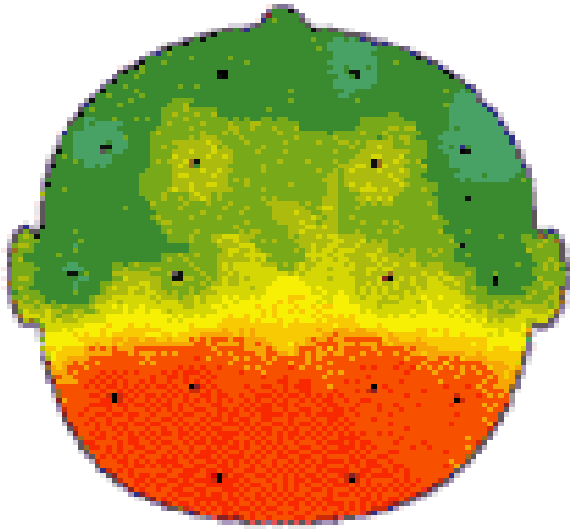

Normal 14 year old female
low theta wave activity.

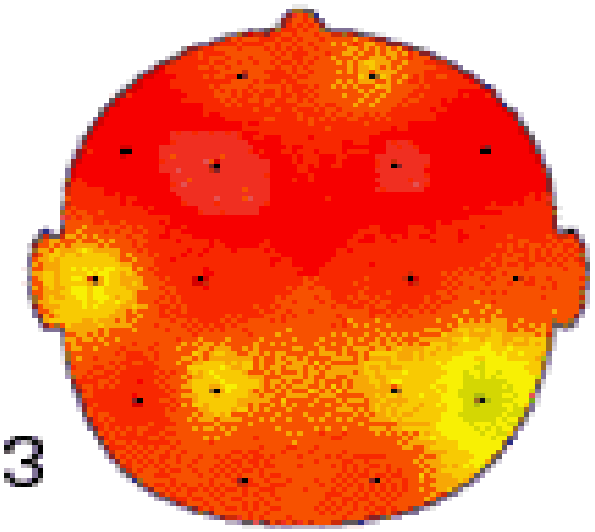

ADD 14 year old female
high theta wave activity

Normal 9 year old male
low alpha wave activity.

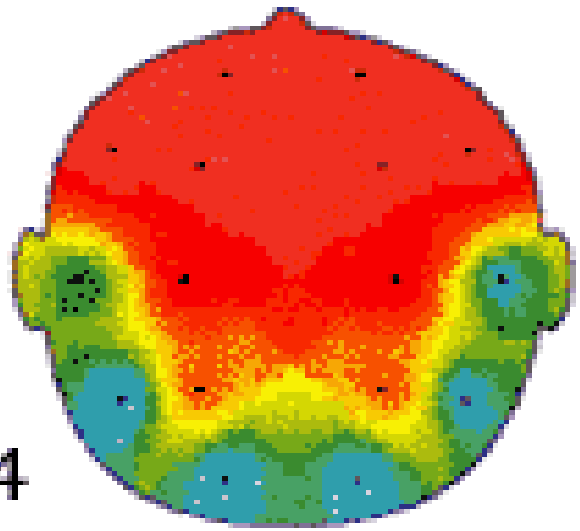

ADD 9 year old male
high alpha wave activity.

Zametkin et. al. 1990

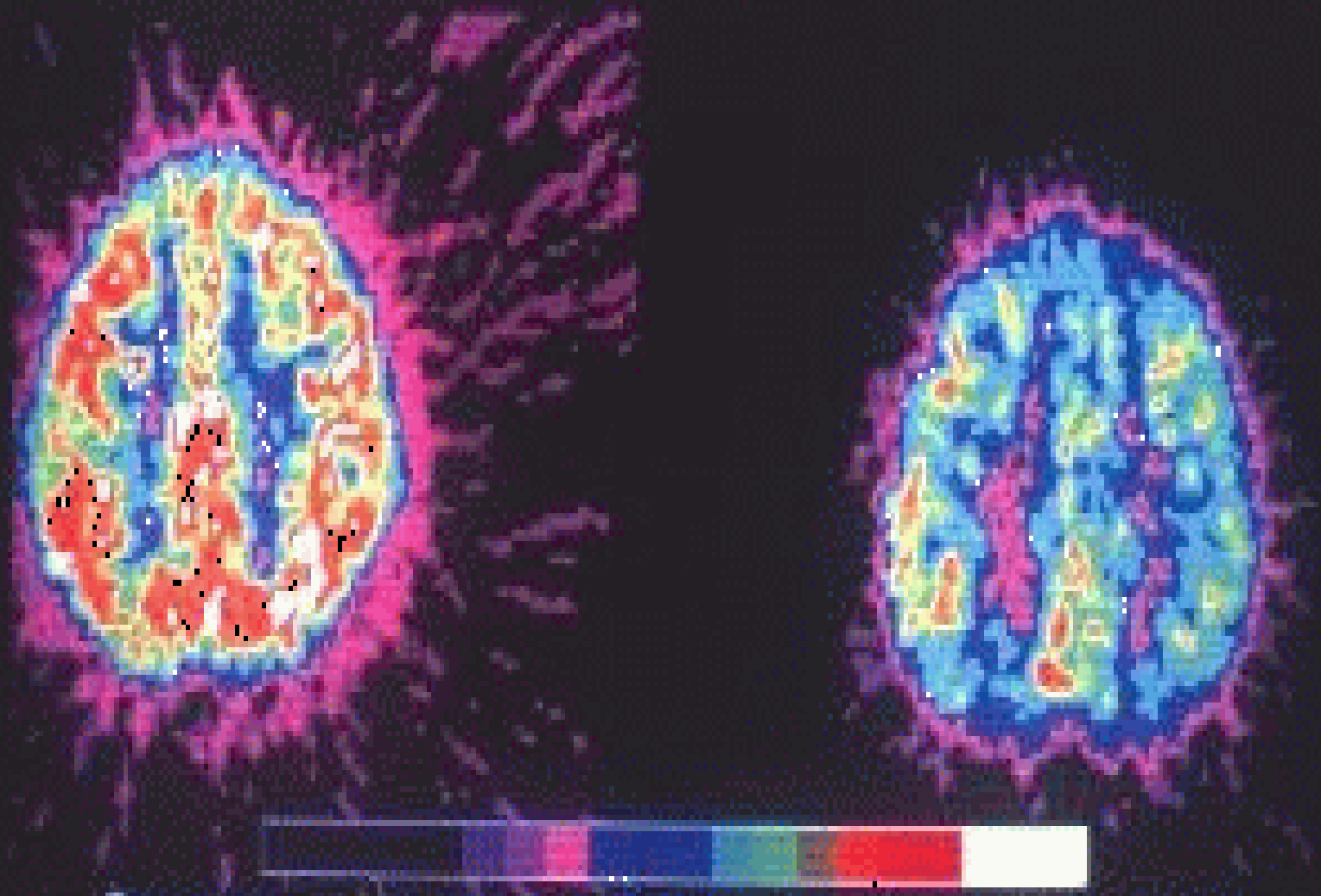

Section on Clinical Brain Imaging, LCM, NIMH

Diagnóza převažuje u chlapců–podle MKN-10 v poměru 3:1

Problémy dětí se promítají do všech oblastí jejich života, obtíže zpravidla vynikají při vstupu do školského zařízení.

OBRAZ DÍTĚTE S DIAGNÓZOU ADHD A ADD

Obraz poruchy se mění v průběhu vývoje dítěte v souvislosti s dozráváním CNS a promítá se do něj rovněž výchovné působení.

- HYPERAKTIVITA
- PORUCHY POZORNOSTI
- IMPULZIVITA
- EMOČNÍ LABILITA
- OBTÍŽE VE VZTAZÍCH – nižší schopnost empatie

- PORUCHY EXEKUTIVNÍCH FUNKCÍ

- snížená schopnost seberegulace,
- problémy v plánování činnosti,
- ulpívavost na osvědčeném způsobu řešení problému,
- obtížné rozhodování

- NÍZKÁ VYTRVALOST

- PROBLÉMY V MOTORICE

Velmi často bývají přidruženy ještě další obtíže:

- specifické vývojové poruchy učení,
- poruchy chování,
- poruchy řeči, či
- problémy ve vizuální a auditivní percepci.

SPECIFIKA PORUCHY POZORNOSTI ADD

- Diagnóza se odlišuje v projevech hyperaktivity, která zde není přítomna.

- V obrazu poruchy dominuje pomalá školní práce, dítě působí dojmem, jako by žilo ve svém světě a nevěnovalo školní práci pozornost.

- Děti jsou málo aktivní a nesamostatné („kam ho postaví, tam ho najde“).

PRŮBĚH PORADENSKÉHO PROCESU A DIAGNOSTIKA ADHD i ADD

- Anamnéza: kromě standardního postupu věnujeme větší pozornost prenatálnímu vývoji a jeho komplikacím, ptáme se na možné genetické vlivy, věnujeme se podmínkám prostředí.

Zjišťujeme projevy dítěte od narození – zpravidla jsou rodiči popisovány 2 typy chování:

- dítě je od počátku vývoje neklidné, uplakané, nespokojené, dráždivé, má poruchy spánku (např. obrácený rytmus)

- v kojeneckém věku je miminko spokojené, teprve později - zpravidla v batolecím období začíná být hyperaktivní, zlostné, neposlušné, apod.

- Pohovor s rodiči: probereme chování dítěte v různých situacích.

Ptáme se na schopnost soustředit se, udržet pozornost, vůli a vytrvalost, event. ulpívavost, zajímáme se jak často mění dítě své zájmy, jak se projevuje chování dítěte, zda je dítě obratné, nebo nešikovné, zabýváme se i jeho sociálními vztahy.

V této souvislosti jsou velmi cenné zprávy pedagogů.

Vlastní vyšetření:

- pozorování: všímáme si veškerých projevů dítěte v průběhu vyšetření, zaznamenáváme nápadnosti v aktivitě, motorice, vyjadřování, navazování komunikace, případné emoční reakce, napětí a tiky, vytrvalost při práci, úpravu oblečení, atd.

- rozhovor: všímáme si zejména zvláštností v řeči (výslovnost, vyjadřování, artikulace), zaměřujeme pozornost na vztahy v rodině, mezi vrstevníky a ve školském zařízení.

- zjišťování úrovně rozumových schopností: používáme zejména komplexní intelektové testové baterie pro příslušnou věkovou kategorii (WISC III, TM, Kaufmanova baterie, apod.).

Sledujeme rozložení výkonů mezi jednotlivými subtesty ve verbální a neverbální částí – zaměřujeme se i na vnitřní výkon v jednom subtestu.

- zjišťování úrovně parciálních schopností:

- administrujeme testy pozornosti (např. číselný čtverec)

- zjišťujeme úroveň jemné motoriky pomocí kresebných testů (test postavy, obkreslování)

- vizuální a auditivní percepci
- pravolevou orientaci, lateralitu
- paměťové funkce, schopnost plánování, exekutivní funkce
- (emoční ladění, osobnostní charakteristiky, dg. SPU)

- Závěr vyšetření a doporučení: s rodiči probereme výsledky vyšetření, podle obrazu poruchy dítěte zvážíme, zda nejsou nutná další odborná vyšetření (neurologické) a následná spolupráce s pedagogy.

PODPŮRNÉ PSYCHOLOGICKÉ PROSTŘEDKY, JEŽ MŮŽEME VYUŽÍT PŘI PRÁCI S DĚTMI S PORUCHAMI AKTIVITY A POZORNOSTI

Ritalin
www.familyeducation.com

- trénink pozornosti – KUPOZ – cvičení na soustředění
- trénink vytrvalosti
- nácvik koordinace pohybu a podpora rozvoje obratnosti
- EEG biofeedback
- relaxační metody

mimibazar.cz

Was gehört nicht in die Küche? Es sind ___ Sachen.

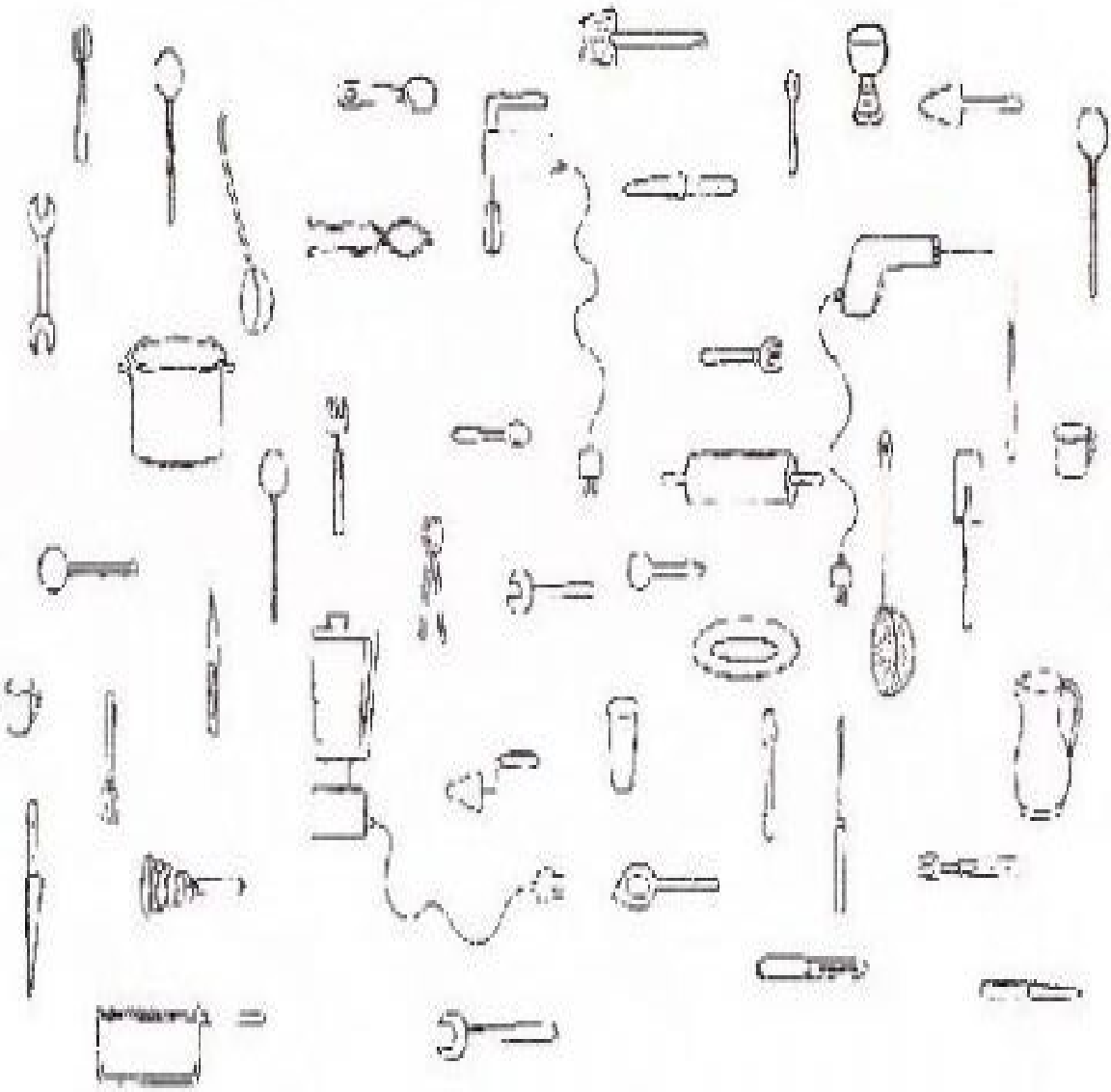

(1) Male alle Clowns an
die so wie der erste aussehen.

(2) Finde alle Clowns, die du mit wenigen Strichen
so schnell wie dem ersten Clown

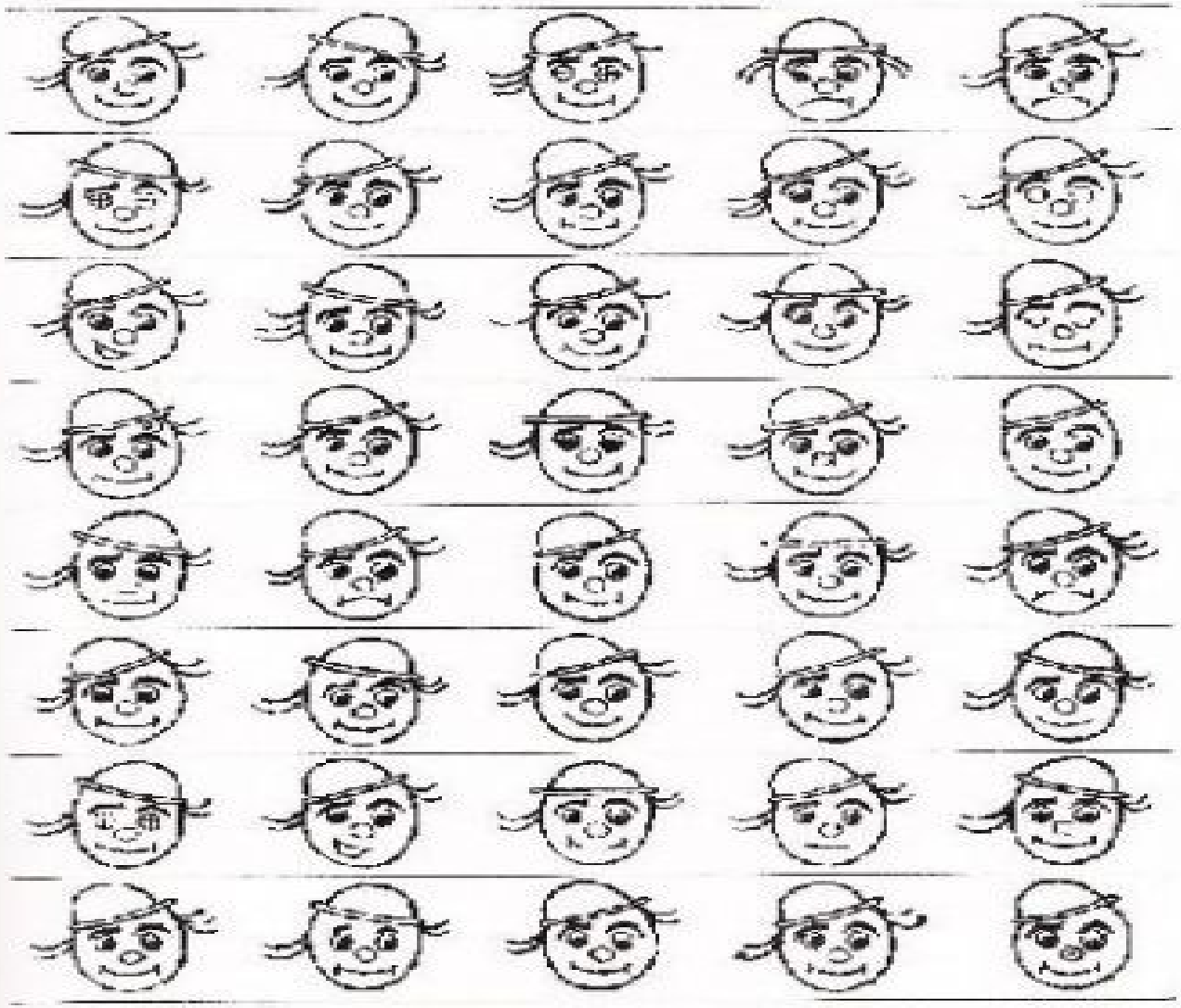

mimibazar.cz

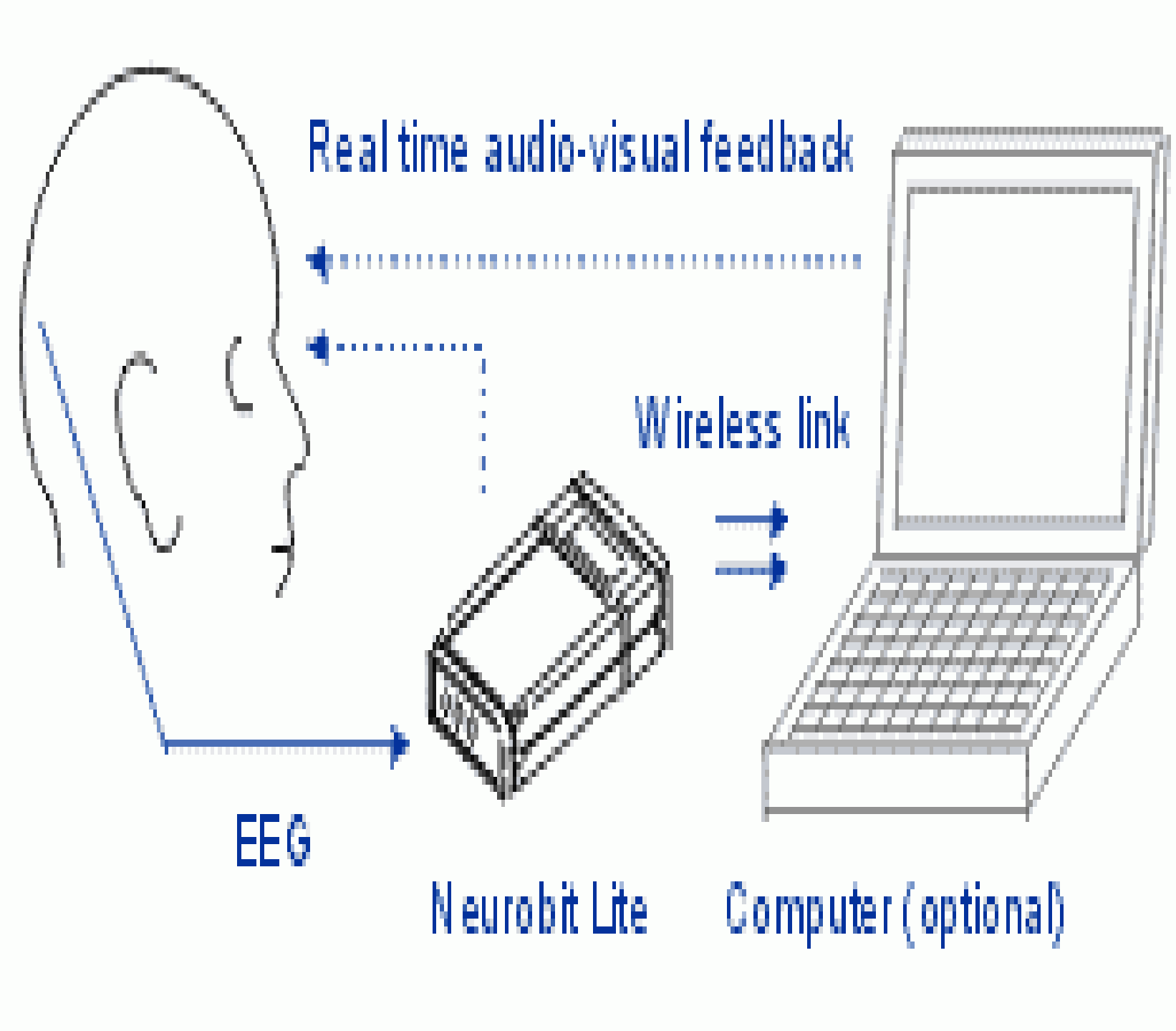
Real time audio-visual feedback
Wireless link
EEG
Neurobit Lite
Computer (optional)

- arteterapie
- režimová opatření
- rozvoj představivosti a způsobů řešení problémů
- rozvoj strategií zvládání zátěžových situací
- začlenění do vhodné zájmové skupiny

DĚKUJI ZA VAŠI POZORNOST